

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2018-602

10.9.2018

Nordea Liv Norge AS

Livsforsikring/uføredækninger/pensjon

Virksomhetsoverdragelse – endret uføredækning – karensbestemmelse – fal. § 19-10.

I forbindelse med en virksomhetsoverdragelse ble forsikredes uføredækning endret fra å gi rett til engangsutbetaling ved 50 % varig ervervsuførhet (annen sykdom enn yrkessykdom) til løpende ytelse hvis inntektsevnen som følge av uførhet uansett årsak ble nedsatt med 20 % eller mer. Forsikrede ble sykmeldt kort tid etter innmeldingen. Selskapet avslo krav om uførepensjon med henvisning til vilkårenes karensbestemmelse. Forsikrede hevdet at avslaget stred mot hensynene bak fal. § 19-10 og bransjenormen. Saken reiste spørsmål om dekningen "annen sykdom" som forsikrede var medlem av frem til innmeldingen i den nye uførepensjonsordningen, kunne likestilles med den nye uførepensjonsordningen. Nemnda bemerket at den opprinnelige dekningen "annen sykdom" ikke kunne anses som samme dekning som den nye foretakspensjonsordning etter vilkårene eller bransjenormen og konkluderte med at karensbestemmelsen kom til anvendelse. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1959) ble juni 2003 ansatt i en bedrift med en ytelsesbasert pensjonsordning med en uførepensjonsdekning. Arbeidsgiver endret imidlertid fra 1.1.07 pensjonsordningen til en innskuddspensjonsordning uten uføredækning i Storebrand. Den tidligere uførepensjonsordningen ble fra samme tidspunkt erstattet av dekningen "Annen sykdom" i Protector. I forbindelse med etableringen av forsikringen i Protector opplyste megler blant annet:

For ansatte som har valgt å gå over på innskuddspensjon, er det fra 1.1.2007 dekket forsikring ved ervervsuførhet som skyldes "annen sykdom" (sykdom som ikke er yrkesrelatert). Denne forsikringen er ment å være en erstatning for uførepensjonen som var tilknyttet tidligere ytelsespensjon.

Forsikredes arbeidsgiver ble 1.12.13 overtatt av en annen bedrift. I forbindelse med dette ble forsikrede meldt inn i den nye arbeidsgiverens innskuddspensjonsordning med uførepensjonsdekning i Nordea (selskapet).

Forsikrede ble sykemeldt 20.1.14 pga. hofteplager. Det er enighet om at forsikrede hadde plagene da hun ble innmeldt i selskapets pensjonsordning.

Selskapet avslo kravet om uførepensjon 8.9.15. Det ble vist til karensbestemmelsen i vilkårene. Selskapet la til grunn at karenstiden startet 1.12.13. Fordi forsikrede tidligere hadde vært medlem i en kollektiv pensjonsordning med risikodekning for innskuddsfritak i minst to år forut for 20.1.14, innvilget selskapet henne 25.9.15 innskudds- og premiefritak. Avslaget på hennes krav om uførepensjon ble opprettholdt.

Forsikrede har i det vesentlige anført at karensbestemmelse ikke kan påberopes i saken. Forsikrede har vært forsikret mot uførerisiko siden 2003. Det vil da være i strid med hensynene bak fal. § 19-10 om en forsikret skulle miste rettigheter når arbeidsgiver/selskap lager nye

produkter for å ivareta utførerisikoen. Selskapets standpunkt strider mot bransjenormen som regulerer risikoovergang ved overføring av kollektive personforsikringer mellom forsikringsselskap. Denne tilsier at karensbestemmelsen bare kan påberopes i forhold til den forhøyede utførelytelsen. Det er teknisk mulig å beregne en slik differanse, selv om produktene er ulikt definert.

Selskapet har i det vesentlige anført at karensbestemmelsen får anvendelse. Forsikredes utførhet forelå da hun ble innmeldt i selskapets utførepensjonsavtale. Det foreligger ikke en sammenhengende risikodekning, jf. pkt. 9 i vilkårene. Selskapets utførepensjonsordning er et annet produkt enn dekningen fra Protector. Utførepensjonen dekker utførhet som følge av skade, lyte eller sykdom, men gir ikke rett til ménerstatning. Forsikringen kommer til utbetaling ved minst 20 % utførhet i minst 12 måneder. Dekningen i Protector omfatter annen sykdom enn yrkessykdom, og ga rett til en engangsutbetaling når vilkårene ellers var oppfylt. Produktene er med andre ord ikke sammenlignbare, og bransjenormen regulerer ikke den aktuelle situasjon, jf. kommentarene til bransjenormens pkt. 1.1.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder om karensbestemmelsen kommer til anvendelse i denne saken. Bestemmelsen er tatt inn i § 9 pkt. 1 bokstav b i selskapets vilkår, og lyder:

b) sykdom eller lyte som medlemmet hadde og må antas å ha kjent til ved inntredelsen i Forsikringens uføredekninger og som innen 2 år deretter medfører arbeidsuførhet. ...

Hvis medlemmet før opptaket i forsikringen var med i annen foretakspensjonsordning og det ikke har vært avbrudd i risikodekningen, regnes 2-årsfristen fra opptaket i den nye forsikringen for den del av uførepensjonen som overstiger den uførepensjon vedkommende var sikret i den tidligere ordning. For den resterende del regnes 2-årsfristen fra opptaket i den tidligere foretakspensjonsordning.

Karensbestemmelsen fremgår av forsikringsbeviset.

Det er ikke bestridt at forsikrede før 2007 var medlem av en pensjonsordning med en uførepensjon, og at uførepensjonen i 2007 ble erstattet med dekningen "Annen sykdom". Forsikrede ble, som nevnt, fra 1.12.13 medlem av pensjonsordning med uførepensjonsdekning.

Nevnte § 9 nr. 1 bokstav b annet ledd begrenser karensbestemmelsen til å gjelde den del av den nye uførepensjonen som overstiger den uførepensjonen som forsikrede hadde, forutsatt at vedkommende før innmeldingen i den nye ordningen "var med i annen foretakspensjonsordning og det ikke har vært avbrudd i risikodekningen".

Saken reiser spørsmål om dekningen "annen sykdom" som forsikrede var medlem av frem til innmeldingen i den nye uførepensjonsordningen, kan likestilles med en uførepensjonsordning jf. § 9 nr. 1 bokstav b.

Dekningen Annen sykdom er etter nemndas syn neppe en "foretakspensjonsordning", jf. ordlyden i § 9 pkt. 1 bokstav b annet ledd, selv om arbeidsgiver tegnet dekningen til erstatning for den uførepensjon som var tilknyttet den tidligere ytelsespensjonen.

Dekningen Annen sykdom omfatter ervervsmessig uførhet for annen sykdom enn yrkessykdom. Dersom vilkårene for utbetaling var oppfylt, mottok medlemmet en engangsutbetaling fra selskapet. Pensjonsavtalen som forsikrede ble medlem av i 2013 omfatter uførhet som følge av skade, sykdom eller lyte og skiller ikke mellom yrkesskade og yrkessykdom. Selskapets dekning omfatter i motsetning til dekningen Annen sykdom, ikke ménerstatning.

Etter selskapets uførepensjonsdekning utbetales en løpende pensjon månedlig fra det tidspunktet medlemmet oppfyller vilkårene for uførhet frem til fylte 67 år. Rett til utbetaling etter Annen sykdom forutsetter at medlemmet er minst 50 % varig ufør i en sammenhengende periode på

to år. Uførepensjon etter den nye pensjonsordningen kan derimot utbetales ved 20 % uførhet i minst tolv måneder såfremt inntektsevnen er redusert. Det kreves heller ikke varig uførhet.

Dekningen Annen sykdom gir om vilkårene er oppfylt, i utgangspunktet rett til en éngangsutbetaling på mellom 5,5 og 7,5 G, men med fradrag for hvert år forsikrede er over 46 år. Selskapets pensjonsordningen gir rett til en løpende månedlig uførepensjon frem til fylte 67 år. Utbetalt beløp settes i relasjon til uføregraden.

Nemnda er således uenig i at dekningen Annen sykdom kan ses som en foretakspensjonsordning etter § 9 nr. 1 bokstav b annet ledd i vilkårene for den nye pensjonsordningen, og finner at karensklausulen får virkning for forsikrede.

Forsikrede har imidlertid også anført at bransjenormen Avtale om risikoovergang ved overføring av kollektive personforsikringer mellom forsikringsselskaper, tilsier at forsikrede ikke kan anses å ha tapt retten til erstatning fordi avgivende og mottakende selskap har ulike vilkår, definisjoner eller forståelse av når et forsikringstilfelle inntreffer, se pkt. 1.1.

I kommentarene til denne bestemmelsen heter det:

...

Formålsbeskrivelsen innebærer at hvis forsikrede mister retten til erstatning av andre grunner enn ulik definisjon av når forsikringstilfellet inntreffer, så regulerer avtalen ikke dette. Hvis arbeidsgiver flytter forsikringen og samtidig går fra en forsikring som dekker fritidsulykke til kun å dekke annen sykdom, så vil avtalen ikke være anvendelig. ...

Gitt at dekningen Annen sykdom etter nemndas syn ikke kan rubriseres som en uførepensjon, kan nemnda ikke se at selskapet er avskåret fra å gjøre karensklausulen gjeldende.

Forsikrede har videre vist til at forsikringsmegler i 2007 i en presentasjon av endringene uttalte at dekningen "annen sykdom" "er ment å være en erstatning for uførepensjonen som var tilknyttet tidligere ytelsespensjon". Nemnda er ikke enig i at dekningen Annen sykdom riktig kan rubriseres som en erstatning for den tidligere uførepensjonen. Forskjellene er så store at nemnda legger til grunn at avgivende selskap i 2007 sendte de som byttet pensjonsordning tilbud om fortsettelsesforsikring for så vidt gjelder uførepensjonsdekningen, jf. fal. § 19-7. Nemnda tilføyer at forsikringsmegler oftest er forsikringstakers representant, og at selskapet under ingen omstendighet er ansvarlig for det som skjedde i 2007.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Hege Opheim (nøytralt oppnevnt medlem), Mildrid Felland (selskapsrepresentant), Lise Karlsen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).